

Po@dium

Bennie Huisman

2025 - 1

Beste lezers,

Mijn 'nieuwjaarskaart' hierboven toont - midden in een winter die nog geen uitzicht biedt op een nieuwe Elfstedentocht - een zomers tafereel. Op de voorgrond mijn ligfiets, nu precies 25 jaar oud. Op de achtergrond de opgang naar de deur van een kerk, de kerk van Sânfurd.

Ik kocht *Sudewyn* net voor de eeuw- en millenniumwisseling. Die overgang was niet zonder hoop. Tien jaar eerder kwam er een eind aan de Koude Oorlog. Het IJzeren Gordijn en de Berlijnse Muur werden opgeruimd en de toekomst leek aan de liberale wereldorde. En aan de vrijhandel. Met hulp van alle nieuwe digitale ontwikkelingen kon het alleen maar de goede kant op gaan. Nu is er niet veel meer te vieren. Over de spanning tussen wat zich in onze persoonlijke wereld afspeelt en wat er in de wereld om ons heen gebeurt, over wat dat met ons doet en wat we daar al dan niet aan kunnen doen, daarover gaat het dit jaar in Po@dium.

Toen ik *Sudewyn* in 1999 kocht, was de kerk van Sânfurd net gerestaureerd. Vorig jaar heb ik mijn ligfiets 'gerestaureerd'. Aan beide projecten zaten verschillende 'ambachtelijke' kanten. Maar ook waren ze beide vanaf het moment dat ik ze letterlijk en figuurlijk in het oog kreeg, aanjagers van mijn verbeelding. En bij alles wat er in het eigen leven én in de wereld om mij, om ons heen is veranderd, die verbeelding werkt nog altijd, houdt de zanger aan z'n lied, de verteller aan zijn verhaal en de schrijver aan beide. Het is natuurlijk een aflopende zaak. Maar dat is een rivier ook.

De kerk van Sânfurd

De bijna 300 jaar oude kerk van Sânfurd (Sandfirden) werd in 1985 aan de buitenkant opgeknapt. Eind jaren '90 werd ook het interieur onder toezicht van architect Jelle de Jong verantwoord gerestaureerd.

Begin jaren '90 was de kerk een winter lang een werkplek voor kunstenaar Gerrit Terpstra. Het schilderij hiernaast is een van

een serie die daar toen is gemaakt, op stukken zeildoek van een skûtsje. Toen ik die later in de kerk zag hangen, heb ik hem gevraagd of ik ze mocht gebruiken voor het 'beeld' van mijn cd *Sânfurd*, en dat mocht. Ze werden professioneel gefotografeerd en deel van de vormgeving van het cd-boekje. Twee jaar later werd een van de foto's nog gebruikt voor de bundel *Sânfurd*, die bij de opening van de gerestaureerde kerk werd aangeboden.

Die bundel was een eigen uitgave. Vier jaar eerder had ik voor een zelfde soort bundel een middag lang naast een DTP-er gezeten, die mijn teksten in de computer invoerde en er met mijn ideeën een digitale bundel van maakte waar de offsetdrukker mee aan de slag kon.

DTP-er was een nieuw 'ambacht'. Maar waar ik door het verbouwen van mijn eigen huis de gerestaureerde kerk ook zelf 'ambachtelijk' kon beleven, met inzicht in de constructies en de gemaakte keuzes, daar was deze digitale wereld nieuw en vreemd voor mij. Ik was het stadium van 'het zal mijn tijd wel uit duren' al wel voorbij, maar moest de nodige weerstand overwinnen om mij er verder in te verdiepen. Wat hielp was de hoge rekening die ik kreeg voor het werk van de DTP-er. Hoe meer ik zelf zou kunnen doen, hoe meer ik bespaarde. Bij de bundel *Sânfurd* deed ik voor het eerst zelf de opmaak, het kiezen van lettertypes (fonts) en het ontwerpen van de voorkant. Ik koos voor een letter die wel iets had van een schrijffletter: **Comic Sans MS**. Een professionele ontwerper heeft later mijn bundel gebruikt in een lezing over zijn vak. Als voorbeeld van hoe het niet moest. In de jaren daarna heb ik veel geleerd, maar bleef een amateur.

We zijn nu 25 jaar verder. De hele digitale wereld is deel geworden van ons dagelijks bestaan en heeft ontelbare zaken vergemakkelijkt. We denken vrijwel niet meer na over hoe de dingen om ons heen werken, dat wordt voor ons gedaan. Er is een 'levensbrede' afhankelijkheid ontstaan die ons kwetsbaar heeft gemaakt. In deze tijd, nu de nieuwste techniek van kunstmatige intelligentie over ons wordt uitgerold, beginnen die kwetsbaarheden steeds meer zichtbaar te worden. Zoals ook de schaduwzijden: de vrijwel ongecontroleerde en onbegrensde macht van de onvoorstelbaar rijke bazen van wat de Tech-industrie wordt genoemd. En de invloed die ze hebben - en ambiëren - op politieke processen. De 'ambachtelijkheid' die ze daarvoor nodig hebben, vinden ze bij topuniversiteiten, door het bieden van een hoog inkomen en de illusie deel te zijn van een nieuw elite. En wij hangen allemaal elke dag aan hun touwtjes, door het gebruik van smartphones, apps, streaming, digitaal betalingsverkeer, sociale media enzovoort, enzovoort... Maar kijk nog even naar het schilderij hierboven: Het is niet met A.I. gemaakt, maar door een mens, met liefde, hart en ziel, met hoofd en handen, in de kou, in in echte winter, in een echte kerk.

Nieuwsgierig naar de kunstenaar? gerritterpstra.nl

fyts & ferbylding

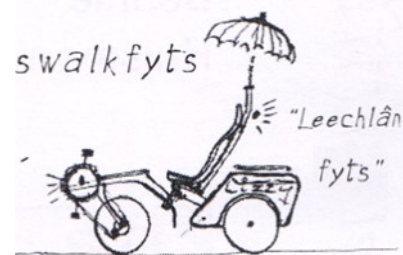
út klaaid & strûpt
oant op it neakene
wêzen
binne we betinksels
fan God of Darwin
heechhertige sielen

it libben fleis
de sêfte hûd
alle twifel
net wurdich

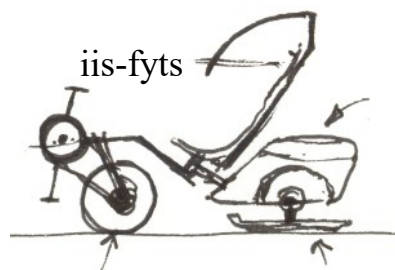
lit ús bidde
om hâldfêst
om leafdefolle
ferbylding

sketsboek fan 'e ferbylding

swalkfyts

iis-fyts

imagination first!

Het is vandaag 21 januari, Bevrijdingsdag!

Ik heb een decreet getekend, dat het schrijven en zingen van poëzie en het vertellen van verhalen het komend jaar op de eerste plaats zet:

sing, baby, sing...

Daarnaast heb ik een noodwet getekend die de ongecontroleerde invasie van kunstmatige intelligentie (A.I.) stopt. Er zal een mentale muur worden gebouwd om de traditionele winning van verbeelding te beschermen. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor mijn levenslange maten: Pen en Papier. En natuurlijk voor mijn zwerffiets *Sudewyn* en mijn kleine accordeon *Settimio*, die mij onderweg zullen vergezellen op echte én op verbeelde reizen.

Tot slot heb ik nog een decreet getekend, dat het weer zal dwingen tot mildheid en zonneschijn én dat het voorjaar naar voren haalt, zodat ook een oude man als ik er weer op uit kan.

De wals

'aan de vruchten kent men de boom...'

In deze lange winter heb ik gebroed op - en gebreid aan - een nieuw muzikaal verhaal, met een titel die wat tegen de tijdgeest in gaat. Als straks de milde dagen komen en auto's weer met open ruiten voor de brug wachten, zal de industriële bonk-bonk-bonk-muziek weer de openbare ruimte vullen. Dan moeten de festivals nog beginnen. Maar de zanger keert terug naar z'n eerste muzikale indrukken en daar speelt de wals een grote rol in. (wordt vervolgd...)

De nog lopende meertalige voorstelling is
'*amore*':

ik zing liedjes over de liefde, die ik door de tijd heen heb geschreven. En vertel hoe die met het eigen leven zijn verbonden. Met Corinne Staal aan de piano.

Zondag 9 februari, om 15.00 uur, spelen we in De Skierstins in Feanwâlden. Welkom.

www.benniehuisman.nl (zanger & verteller)

www.schierstins.nl (0511-472937)

'Po@dium' is in Persoanlik Digitaal Magazine dit is de 1e ôflevering fan 2025

Réaksjes binne altyd wolkom: huisman.bennie@gmail.com

Wa't op 'e ferstjoerlist wol cq op it tastjoeren gjin priis stelt: lit it witte.

www.benniehuisman.nl